

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นรัฐธรรมนูญที่เรียกได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนหรือรัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปการเมือง เพราะเป็นรัฐธรรมนูญที่เกิดจากกระแสเรียกร้องการปฏิรูปการเมือง ดังนั้นรัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงมีบทบัญญัติที่มีความก้าวหน้าทางการเมืองมาก (ประธาน สุวรรณมงคล 2554, น. 263 – 264) ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดเทศบาลทั่วประเทศ ตามกฎหมายที่บัญญัติตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้คือ พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.2542 เป็นผลให้สุขาภิบาลด้านเกวียน ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอโคกศรีขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลด้านเกวียนพร้อมกับเทศบาลอื่น ๆ ที่ยกฐานะมาจากสุขาภิบาลต่าง ๆ ทั่วทั้งประเทศพร้อมกัน รวม 980 แห่ง ในวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 และเมื่อรวมกับเทศบาลเดิมที่มีอยู่ทั่วประเทศ 149 แห่งรวมเป็น 1,129 แห่ง ในขณะนั้น เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางมายังส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 หมวด 9 มาตรา 282 - 290, พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542, พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 รวมทั้งฉบับแก้ไขถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546, และกฎหมายและระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมอีกหลายฉบับ

โดยสาระสำคัญได้กำหนดการดำเนินกิจการต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริการสาธารณะของเทศบาล ต้องการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมตามครรลองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามหลักการการมีส่วนร่วม เช่น ร่วมรับฟัง ร่วมรับรู้ ร่วมเสนอแนะ ร่วมดำเนินการ กิจกรรมโครงการ ร่วมได้รับประโยชน์ ร่วมติดตาม ร่วมประเมินผล ร่วมปรับปรุงพัฒนา เนื่องจากเทศบาลเป็นองค์กรท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งมีหน้าที่ปกครองและบริการกิจการสาธารณะต่าง ๆ ซึ่งมีผลกระทบกับชุมชนทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลเป็นอย่างมาก, มีฐานะเป็นทบวงการเมืองและเป็นเวทีการเมืองระดับชาวบ้านจนถึงการเมืองระดับชาติ มีการดำเนินการร่วมกับเทศบาลหลายกลุ่ม กฎหมายและระเบียบกำหนดวิธีการของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลในขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ เช่น ร่วมกำหนดทิศ

ทางการดำเนินงานกิจการเทศบาล, ร่วมกำหนดนโยบาย, ร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล, ร่วมจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณของเทศบาล, ร่วมจัดสรรงบประมาณของเทศบาล, ร่วมจัดทำเทศบัญญัติต่าง ๆ ของเทศบาล และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล ซึ่งถือเป็นเรื่องระบอบประชาธิปไตยที่สามารถกระทำได้

กลุ่มผลประโยชน์ (interest group) ถือเป็นกลุ่มหนึ่งของกระบวนการการมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล ทั้งนี้เพราะการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ประชาชนหลายกลุ่มในสังคมที่มารวมตัวกันมีปฏิสัมพันธ์กัน หรือมีความเห็นร่วมกัน กลุ่มประชาชนนอกจากจะมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกผู้ปกครอง ผู้บริหารของตนแล้ว ยังมีสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานตามกฎหมายกติกาในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งผู้ใดจะละเมิดมิได้ การจำกัดสิทธิเสรีภาพในการรวมตัวการจัดตั้งกลุ่ม สมาคม สหภาพ สหพันธ์ องค์กรเอกชนของประชาชนนี้ จะกระทำมิได้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540, หมวด 3)

การกำหนดนโยบาย การจัดทำโครงการ การจัดสรรงบประมาณให้แก่ท้องถิ่นต่าง ๆ นั้นอาจเกิดปัญหาใหม่ขึ้นมาได้ หากไม่มีการติดตามตรวจสอบวิเคราะห์ขั้นต้นต่าง ๆ ให้สมบูรณ์รอบคอบ จะทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งในสภาพปัจจุบัน หรือในช่วงกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป สภาพปัญหาของสังคมที่ต้องมีการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อการวางแผนการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องทั้งทาง ด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเมืองการบริหาร หากไม่มีการสนับสนุนจากประชาชนต่อการบริหารจัดการท้องถิ่น ในที่นี้คือหน่วยที่เล็กที่สุดคือ การบริหารเทศบาล อาจจะทำให้ส่งผลให้การดำเนินงานการบริหารเทศบาลไม่ตอบสนองปัญหาและความต้องการครบทุกกรอบด้าน หรืออาจกล่าวได้ว่าไม่เกิดประโยชน์สูงสุดโดยสังคมส่วนรวมในทางที่ควรจะเป็น ซึ่งก็มีในบางเทศบาล ผู้บริหารก็พึงพอใจที่จะไม่ให้มีกลุ่มตัวกลาง หรือกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ องค์กรของประชาชนในพื้นที่ หรือกลุ่มอื่น ๆ มาเกี่ยวข้องได้ แต่อาจจะมีบทบาทแค่ส่วนประกอบมาเป็นพิธีการ เพื่อดำเนินงานให้ดูเหมือนว่าถูกต้องสมบูรณ์แล้วเท่านั้น อาจมองว่ากลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ เหล่านั้น เข้ามาต่อรองแบ่งอำนาจหรือจัดสรรทรัพยากรอันมีอยู่อย่างจำกัดของสังคมไปจากเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายของกลุ่มการเมืองของฝ่ายบริหาร ดังนั้นกลุ่มบริหารมักจะใช้ช่วงเวลาที่สังคมที่ขาดกลุ่มผลประโยชน์ที่สนใจที่จะมีส่วนร่วม ในการรับรู้ การเสนอความเห็น การเรียกร้อง การตัดสินใจ การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินโครงการในกิจการเทศบาล ร่วมติดตามประเมินผล โดยเฉพาะกระบวนการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล การจัดสรรงบประมาณโครงการต่าง ๆ จึงจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่ม

นักการเมืองท้องถิ่นเล็ก ๆ เท่านั้น โดยการใช้วิธีการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นและการออกกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับท้องถิ่น ตลอดจนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดสรรงบประมาณของท้องถิ่นที่เอื้อประโยชน์แก่กลุ่มของตน ซึ่งลักษณะเช่นนี้มักจะมีปรากฏให้เห็นเสมอในเทศบาลหลายแห่งที่กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นได้ปรับทิศทางหรือปรับปรุงวิธีการของโครงการที่สอดคล้องอยู่ในแผนพัฒนาเทศบาล เพื่อนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณ หรือการจัดทำเทศบาลัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การโอนงบประมาณ ตลอดจนการจัดทำโครงการที่เข้าเงื่อนไขการใช้จ่ายงบประมาณด้านอื่น ๆ ให้ดูเป็นไปโดยชอบ มีผลของการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลมีลักษณะการกระจุกตัวเฉพาะสถานที่หรือเฉพาะกิจกรรม ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ชุมชนมากขึ้น โดยผลที่กลุ่มผู้นำในท้องถิ่นนี้มักจะอาศัยข้อได้เปรียบของกลุ่มมากำหนดนโยบายท้องถิ่น การจัดทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณที่ให้ผลคะแนนขึ้นชอบต่อตน และอำนวยความสะดวกแก่กลุ่มของตนมากกว่าที่จัดทำประโยชน์แก่ประชาชนโดยส่วนรวม บางแห่งพยายามที่จะควบคุมการแสดงบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มอื่น ๆ กระทั่งการปกปิดข้อมูลข่าวสารในเรื่องที่ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ถึงบทบาทการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ของกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ อีกด้วย

กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของสังคม ชุมชน จะเป็นรูปแบบสถาบัน สมาคม หรือเป็นกลุ่มที่ระจัดกระจายไม่เป็นรูปแบบก็ตาม ถ้านับโดยรวมแล้วถือว่าเป็นรูปสังคมแบบพหุสังคมการต่อรองต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ของกลุ่ม ที่ปรากฏในเอกสารการรายงานการประชุม ในเอกสารแผนพัฒนาเทศบาล ในเอกสารเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของเทศบาล การประชุมสภาเทศบาล การโอนเงินงบประมาณ งบประมาณอุดหนุนเฉพาะกิจจากการสัมภาระณี การสังเกตการณ์ ผู้นำต่างๆ ของกลุ่มผลประโยชน์

ผู้ศึกษาสนใจบทบาทของการทำหน้าที่ในกระบวนการและใช้วิธีต่าง ๆ ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องของประเด็นบทบาทต่าง ๆ นี้ถือเป็นเรื่องที่สำคัญของเนื้อหาที่จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบว่าบทบาทของกลุ่มต่าง ๆ มีบทบาทเช่นใดในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลตำบลด่านเกวียน ซึ่งเป็นเทศบาลที่อยู่ใกล้กับตัวเมืองนครราชสีมา มีประวัติความเป็นมายาวนาน เป็นเมืองที่มีชื่อกำหนดในคำขวัญประจำจังหวัดนครราชสีมาในวลี “ดินด่านเกวียน” ดังที่ปรากฏในคำขวัญของจังหวัดนครราชสีมาคือ **เมืองหญิงกล้า ผ้าไหมดี หมี่โคราช ปราสาทหิน ดินด่านเกวียน** เทศบาลตำบลด่านเกวียนจึงเป็นเทศบาลที่มีกิจกรรมด้านต่าง ๆ มากกว่าเทศบาลระดับเดียวกัน และเป็นชุมชนที่อยู่ในเป้าหมายยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองหลักของจังหวัดนครราชสีมา จึงเล็งเห็นเป็นจุดเป้าหมายสำคัญที่จะต้องมุ่งงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมมากและหลากหลาย

มากกว่าเทศบาลตำบลแห่งอื่น ๆ เป็นพิเศษ ซึ่งถือว่ากลุ่มผลประโยชน์ดั้งเดิมมีอยู่แล้วในเขตเทศบาล ประกอบกับได้มีการผลัดเปลี่ยนผู้บริหารเทศบาลก่อนหน้านี้ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกันกับในช่วงเวลาทำการศึกษา ช่วงเวลาที่ทำการศึกษาเป็นช่วงที่ นายชรินทร์ เปลี่ยนกระโทก ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีในสมัยแรก ที่เลือกจากทางอ้อมของประชาชน คือนายกเทศมนตรีที่เลือกโดยสภาเทศบาล โดยผู้ถูกเลือกต้องมีคุณสมบัติเป็นสมาชิกสภาเทศบาลมาก่อน และคาบเกี่ยวช่วงเวลากับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงจากประชาชน และนายชรินทร์ เปลี่ยนกระโทก ก็ได้รับเลือกเป็นนายกเทศมนตรีตำบลด่านเกวียนได้อีกในวาระที่สอง ประกอบกับช่วงเวลานี้เรียกได้ว่าเป็นยุคเบ่งบานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการกระจายงบประมาณและภารกิจด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการอื่น ๆ ลงมาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก และเป็นช่วงที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มพื้นที่ของประเทศในช่วงแรก ๆ ซึ่งต่างจากช่วงก่อนหน้านี้ ฝ่ายบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการแต่งตั้ง เช่น นายอำเภอเป็นประธานสุขาภิบาลโดยตำแหน่ง กำหนดเป็นประธานบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง ซึ่งย่อมทำให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ใหม่ ๆ ในพื้นที่มากขึ้น จึงเป็นจุดสนใจที่ทำการศึกษาในครั้งนี้

กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระบบงานของเทศบาลมีหลายกลุ่ม การเกิดกลุ่มผลประโยชน์มีอย่างหลากหลาย แต่ละกลุ่มจะมีความร่วมมือหรือขัดแย้งกันเป็นไปตามเหตุการณ์อันเป็นผลมาจากการต่อรองเพื่อให้กลุ่มตนได้ผลประโยชน์มากที่สุด ในที่นี้ผู้ศึกษาจะนำเสนอกลุ่มผลประโยชน์ 2 กลุ่มด้วยกันคือ กลุ่มผลประโยชน์ภายในสำนักงานเทศบาล และกลุ่มผลประโยชน์ภายนอกสำนักงานเทศบาลซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) กลุ่มภายในสำนักงานเทศบาล ประกอบไปด้วย
 - (1) กลุ่มผู้บริหารเทศบาล
 - (2) กลุ่มสมาชิกสภาเทศบาล
 - (3) กลุ่มเจ้าหน้าที่เทศบาล
- 2) กลุ่มภายนอกสำนักงานเทศบาล ประกอบไปด้วย
 - (1) กลุ่มหน่วยงานกำกับดูแล
 - (2) กลุ่มกรรมการประชาคม
 - (3) กลุ่มผู้ค้าขายในเขตเทศบาลและทั่วไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาวิจัย บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล
กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย
ดังนี้

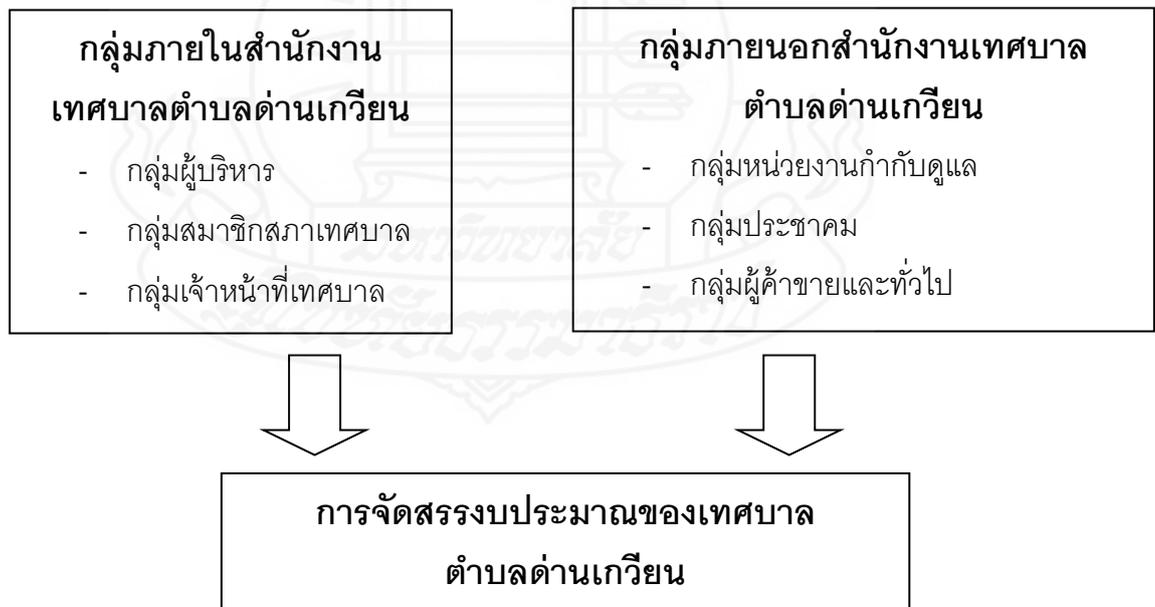
2.1 ศึกษาบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลตำบล
ด่านเกวียน

2.2 ศึกษาเพื่อเสนอแนะการส่งเสริมบทบาทเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มผลประโยชน์ใน
การจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณของ
เทศบาลโดยใช้กรอบแนวคิด หลักการมีส่วนร่วม ดังแสดงตามรูปภาพที่ 1.1

บทบาทในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล

ภาพที่ 1.1 บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ในขั้นตอนวิธีจัดสรรงบประมาณของเทศบาล

4. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้จะได้ศึกษาบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ของเทศบาลตำบลด่านเกวียนในเรื่อง

4.1 **เชิงพื้นที่** ศึกษาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

4.2 **เชิงเนื้อหา** การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เป็นกรณีศึกษาเฉพาะในพื้นที่เทศบาลตำบลด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ในกระบวนการการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล และวิเคราะห์บทบาทในกระบวนการการตัดสินใจ ในขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ รวมถึงแนวทางเสนอแนะการส่งเสริมบทบาทเชิงสร้างสรรค์ในกระบวนการการมีส่วนร่วมการจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3 **เชิงระยะเวลา** ศึกษาบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ในกระบวนการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ในปีงบประมาณ 2548 เท่านั้น

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **กลุ่มผลประโยชน์** หมายถึงกลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และผลประโยชน์คล้ายคลึงกันมาทำกิจกรรมร่วมกันและมีทัศนคติร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีความรู้สึกผูกพันร่วมกัน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน

5.2 **เทศบาล** หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง และการกำหนดฐานะเทศบาลเป็น 3 ระดับคือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และกำหนดขนาดเทศบาลเป็น 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เทศบาลตำบลด่านเกวียนที่ทำการวิจัยเป็นเทศบาลขนาดกลาง

5.3 **บทบาท** หมายถึง การทำตามหน้าที่ตามที่มีบทบาทหรือโอกาสในกิจกรรมในที่นี้หมายถึงการมีส่วนร่วม ในการรับรู้ การเสนอแนะ การกำหนด การเรียกร้อง การเจรจาต่อรอง การกดดัน ในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล

5.4 **จัดสรรงบประมาณ** หมายถึง การแบ่งส่วนไว้ให้โดยเฉพาะ ในรูปบัญชีหรือจำนวนเงินที่กำหนดไว้ใช้จ่าย ที่ปรากฏในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เทศบัญญัติ

งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การจ่ายขาดเงินสะสม การโอนงบประมาณ เงินอุดหนุนนอก งบประมาณ และเงินงบประมาณจากการถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้กับเทศบาล ตลอดจนเงินหรือทรัพย์สินที่มีค่าเป็นเงินที่มีผู้อุทิศให้โดยมีวัตถุประสงค์ ที่มีผลต่อการ ดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล

5.5 หน่วยงานกำกับดูแล หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ ประสานงานการดำเนินกิจการเทศบาล และหน่วยงานที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงเทศบาลกับราชการ ส่วนกลาง หมายถึงอำเภอ สำนักงานท้องถิ่นอำเภอ จังหวัด สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ ให้กับองค์กรปกครองท้องถิ่น หมายความว่ารวมถึงสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 4 จังหวัด นครราชสีมา

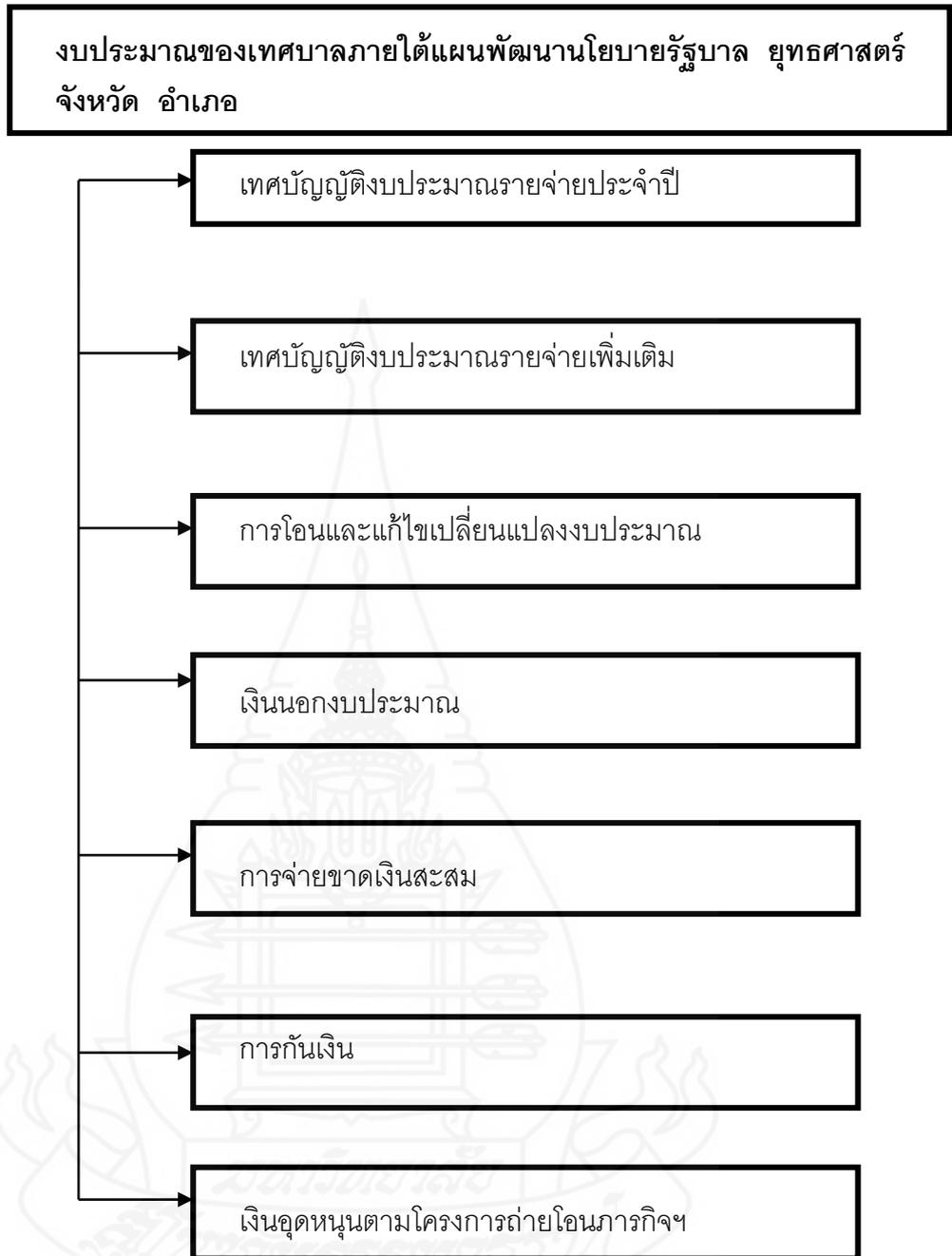
5.6 การโอนเงินงบประมาณ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงการใช้เงินงบประมาณ จากวัตถุประสงค์เดิมเป็นรายการอื่นหรือวัตถุประสงค์อื่น

5.7 เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย หมายถึง แบบแสดงรายการการจ่ายเงินไว้ล่วงหน้าโดยผ่านความเห็นชอบของที่ประชุมสภาเทศบาล โดยในรายการจ่ายแบ่งเป็นหมวด รายจ่าย ประเภทรายจ่ายและรายจ่ายตามแผนงาน หน่วยงาน

5.8 การจ่ายขาดเงินสะสม หมายถึง การใช้จ่ายเงินสะสมจากที่เหลือจ่ายจากการ ใช้จ่ายในงบประมาณในปีที่ผ่านมา โดยผ่านการพิจารณาของสภาเทศบาลและขั้นตอนการกันเงิน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจรับเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ

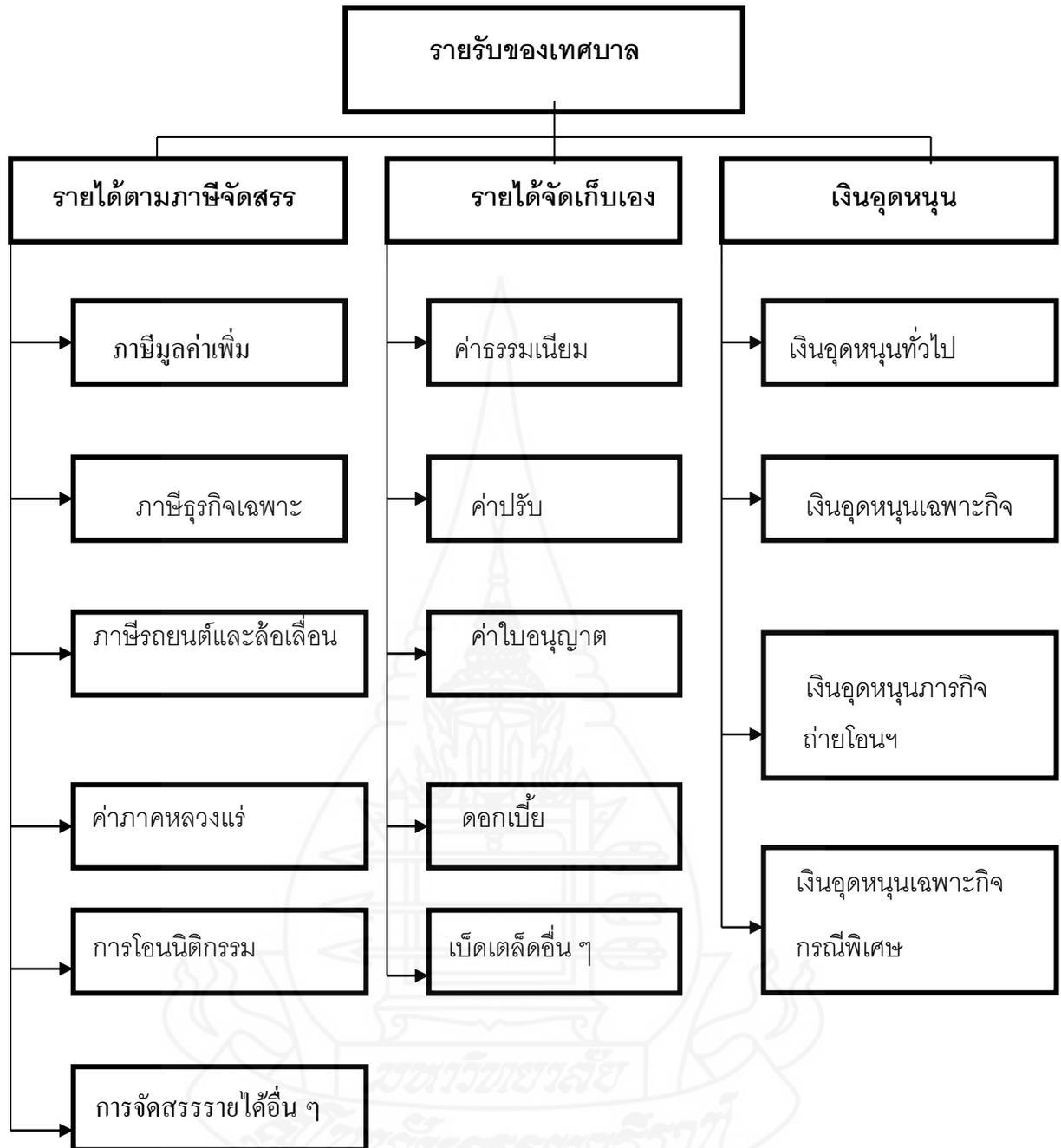
5.9 เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ หมายถึง เงินที่จัดสรรไว้เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อื่น ๆ ที่ กำหนดโครงการไว้ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

สำหรับการที่เทศบาลจะดำเนินโครงการใด ๆ เพื่อให้มีการจัดตั้งงบประมาณตาม โครงการจะต้องอยู่ภายใต้ลักษณะของกระบวนการ มีขั้น มีตอน ดังปรากฏแสดงลักษณะการ จัดสรรงบประมาณของเทศบาลในภาพที่ 1.2 อีกทั้งต้องแสดงลักษณะรายได้ของเทศบาลตาม ภาพที่ 1.3 และมีขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลภาพที่ 1.4

ภาพที่ 1.2 แผนภูมิแสดงลักษณะการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล

ที่มา: ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ข้อ 5 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2547 ข้อ 5 ข้อ 59 ข้อ 89

ภาพที่ 1.3 แผนภูมิแสดงลักษณะรายได้ของเทศบาล

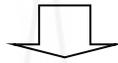
ที่มา: ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2541 ข้อ 17

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

- สำรวจปัญหา ความต้องการ กำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องประชาคมท้องถิ่นและแนวทางการพัฒนา ร่วมกับหน่วยงานพัฒนาในพื้นที่ ผ่านกระบวนการวิเคราะห์
- กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายในการพัฒนา จัดทำรวบรวม
- ขั้นตอน ประสานแผน สภามหาวิทยาลัยอนุมัติแผน ประกาศใช้แผน
- การแก้ไข การเปลี่ยนแปลง

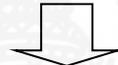
(ข้อ 26,31,33)

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี

- ทำประชาคมท้องถิ่นสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายในการพัฒนา จัดทำรวบรวม
- ขั้นตอน ประสานแผน สภามหาวิทยาลัยอนุมัติแผน ประกาศใช้แผน
- การทบทวน การแก้ไข การเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลง

(ข้อ 27,28,31,32)

การจัดทำงบประมาณ

- ใช้แผนพัฒนาเทศบาลเป็นแนวทางจัดทำงบประมาณ
- หนังสือสั่งการ
- รวบรวมที่มาของรายได้
- ขั้นตอน เห็นชอบอนุมัติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประกาศใช้งบประมาณรายจ่าย ประจำปี

(ระเบียบฯแผนฯ ข้อ 35 ระเบียบฯงบประมาณฯหมวด 3)

แผนปฏิบัติการ

- จัดทำภายในกำหนด
- แก้ไขแผน

(ข้อ 37)

ภาพที่ 1.4 เส้นทางการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล

ที่มา: ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2541 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546

แผนพัฒนา หมายความว่ารวมถึงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามภาพที่ 1.5

ภาพที่ 1.5 แผนภูมิแสดงขั้นตอนกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อจัดทำงบประมาณของเทศบาล

ที่มา: ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ทั่วไปที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาดังนี้

6.1 ทำให้ทราบว่าคุณสมบัติของผลประโยชน์ใดมีบทบาทในการจัดสรรงบประมาณของเทศบาล

6.2 เกิดความรู้ใหม่ในกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกระบวนการจัดสรรงบประมาณ

6.3 สามารถนำเอาแนวความคิดไปปรับใช้ในกระบวนการต่าง ๆ ทางการเมืองหรือสาขาอื่น ๆ ได้

